

NARIADENIE VLÁDY Slovenskej republiky

z 27. marca 2019,

**ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 356/2006 Z. z.
o ochrane zdravia zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou karcinogénnym
a mutagénnym faktorom pri práci v znení neskorších predpisov**

Vláda Slovenskej republiky podľa § 2 ods. 1 písm. e) zákona č. 19/2002 Z. z., ktorým sa ustanovujú podmienky vydávania aproximačných nariadení vlády Slovenskej republiky nariaďuje:

Čl. I

Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 356/2006 Z. z. o ochrane zdravia zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou karcinogénnym a mutagénnym faktorom pri práci v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 301/2007 Z. z. a nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 83/2015 Z. z. sa mení a dopĺňa takto:

1. V § 3 ods. 1 sa na konci pripájajú slová „podľa osobitného predpisu^{5a)}“.

Poznámka pod čiarou k odkazu 5a znie:

„^{5a)} § 4 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 355/2006 Z. z. v znení neskorších predpisov“.

2. V § 3 ods. 2 druhej vete sa nad slovo „pravidelne“ umiestňuje odkaz „5b“.

Poznámka pod čiarou k odkazu 5b znie:

„^{5b)} § 30 ods. 1 písm. c) zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov“.

3. Poznámky pod čiarou k odkazom 10 a 11 znejú:

„¹⁰⁾ § 13 ods. 4 písm. i) zákona č. 355/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov.

„¹¹⁾ § 13 ods. 5 zákona č. 355/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov.“.

4. V § 6 ods. 2 písm. d) sa nad slovo „poriadok“ umiestňuje odkaz 11a.

Poznámka pod čiarou k odkazu 11a znie:

„^{11a)} § 11 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 355/2006 Z. z. v znení neskorších predpisov“.

5. V § 6 ods. 3 druhej vete sa slová „prevádzkovom poriadku“ nahrádzajú slovami „posudku o riziku podľa § 3 ods. 1“ a tretia veta sa vypúšťa.

6. V § 9 posledná veta znie: „Vymedzenie kontrolovaného pásma zabezpečuje zamestnávateľ.“
7. V § 12 sa za odsek 5 vkladá nový odsek 6, ktorý znie:
„(6) Zamestnávateľ je povinný preukázateľne informovať zamestnanca pred skončením pracovnoprávneho vzťahu alebo obdobného pracovného vzťahu o zabezpečení zdravotného dohľadu vykonaním lekárskej preventívnej prehliadky vo vzťahu k práci po ukončení expozície karcinogénom alebo mutagénom z dôvodu neskorých následkov na zdravie.“.

Doterajší odsek 6 sa označuje ako odsek 7.

8. V § 13 odsek 1 znie:
„(1) Ak zamestnávateľ na základe posúdenia rizík podľa § 3 zistí špecifické riziko pre zdravie a bezpečnosť zamestnancov, je povinný zabezpečiť pre nich primeraný zdravotný dohľad pri práci, pri ktorej dochádza k expozícii karcinogénom alebo mutagénom. Súčasťou zdravotného dohľadu sú ciele lekárske preventívne prehliadky vo vzťahu k práci. Zdravotný dohľad zabezpečením lekárske preventívnych prehliadok vo vzťahu k práci pokračuje aj po ukončení expozície zamestnanca karcinogénom alebo mutagénom z dôvodu neskorých následkov na zdravie, ak to zamestnávateľovi nariadi orgán verejného zdravotníctva alebo navrhne lekár vykonávajúci zdravotný dohľad.“.
9. V § 13 ods. 4 druhej vete sa za slovo „prehliadky“ vkladajú slová „vo vzťahu k práci“.
10. V § 13 ods. 11 znie:
„(11) Ochorenia na rakovinu u zamestnancov, ktoré sa zistili ako dôsledok expozície karcinogénom alebo mutagénom pri práci,¹⁶⁾ sa oznamujú príslušnému orgánu verejného zdravotníctva.“.

Poznámka pod čiarou k odkazu 16 znie:

„¹⁶⁾ § 31a ods. 12 písm. c) a § 31b ods. 1 písm. d) zákona č. 355/2007 Z. z. v znení zákona č. 204/2014 Z. z.“.

11. Za § 13 sa vkladá § 13a, ktorý vrátane nadpisu znie:

„§ 13a

Prechodné ustanovenia k úpravám účinným od 1. mája 2019

(1) V období od 1. mája 2019 do 17. januára 2025 platia technické smerné hodnoty plynov, pár a aerosólov s karcinogénnymi a mutagénnymi účinkami v pracovnom ovzduší uvedené v prílohe č. 2 tabuľke č. 2 prvom bode v znení účinnom od 1. mája 2019.

(2) V období od 1. mája 2019 do 17. januára 2023 platí technická smerná hodnota plynov, pár a aerosólov s karcinogénnymi a mutagénnymi účinkami v pracovnom ovzduší uvedená v prílohe č. 2 tabuľke č. 2 druhom bode v znení účinnom od 1. mája 2019.“.

12. Príloha č. 1 sa dopĺňa siedmym bodom, ktorý znie:

„7. Práca, pri ktorej dochádza k expozícii respirabilnému prachu kryštalického oxidu kremičitého, ktorý vznikol pracovným procesom.“.

„Príloha č. 2
k nariadeniu vlády č. 356/2006 Z. z.

Tabul'ka č. 1

3

P o r. č.	Chemická látka	EINECS ¹⁾	CAS ²⁾	TSH ³⁾		Kate- gória karcino- génov ⁶⁾	Kate- gória muta- génov ⁷⁾	Poznám ka
				ml · m ⁻³ (ppm) ⁴⁾	mg · m ⁻³ ⁵⁾			
15.	dietylsulfát	200-589-6	64-67-5	0,03	0,2	1B	1B	-
16.	1,2-dichlóretán (etyléndichlorid)	203-458-1	107-06-2	5	20	1B	-	K
17.	2,2'-dichlór-4,4'- metyléndianilín (3,3'-dichlórdifenyl- metán-4,4'-diam)	202-918-9	101-14-4	-	0,02	1B	-	K
18.	1,2-dimetylhydrazín (1,2-dimetyldiazán)		540-73-8	-	0,1	1B	-	S, K
19.	dimetylsulfát	201-058-1	77-78-1	0,02	0,1	1B	2	K
20.	2,6-dinitrotolúen	210-106-0	606-20-2	0,007	0,05	1B	2	K
21.	epichlórhýdrín (1-chlór-2,3-epoxypropán) (chlórmetyloxirán)	203-439-8	106-89-8	3	12	1B	-	S, K
22.	1,2-epoxypropán	200-879-2	75-56-9	1	2,4	1B	1B	-
23.	etylénimín (aziridín)	205-793-9	151-56-4	0,5	0,9	1B	1B	K
24.	etylénoxid (oxirán)	200-849-9	75-21-8	1	1,8	1B	1B	K
25.	hydrazín (diazán)	206-114-9	302-01-2	0,01	0,013	1B	-	S, K
26.	chlórmetyl-metyléter (monochlórdimetyléter) (chlórmetoxymetán)	203-480-1	107-30-2	-	0,003	1A	-	K
27.	chróm (VI) a jeho zlúčeniny ¹³⁾ ako prach a aerosól (ako Cr) inhalovateľná frakcia - zváranie alebo rezanie plazmou alebo obdobné pracovné procesy, pri ktorých vznikajú výpary ¹⁴⁾	-	1333-82-0	-	0,005	1A	1B	S
28.	kadmium a jeho zlúčeniny ako prach a aerosól (ako Cd) oxid kademnatý, chlorid kademnatý, síran kademnatý, fluorid kademnatý inhalovateľná frakcia - výroba batérií, tepelná extrakcia zinku, olova a medi, zváranie kadmiových zliatin - ostatné	215-146-2 233-296-7 233-331-6 232-222-0	1306-19-0 10108-64-2 10124-36-4 7790-79-6	- - -	0,03 0,15	1B 1B 1B 1B	2 1B 1B 1B	- - - -
29.	4,4'-metyléndianilín (4,4'-diaminodifenylmetán)	202-974-4	101-77-9	-	0,1	1B	2	S, K
30.	nikel a jeho zlúčeniny inhalovateľná frakcia oxid nikelnatý, oxid nikličitý, oxid niklitý, sulfid nikelnatý, tetrakarbonyl niklu (ako Ni) - ostatné	215-215-7 234-823-3 215-217-8 240-841-2 236-669-2	1313-99-1 12035-36-8 1314-06-3 16812-54-7 13463-39-3	- - -	0,5 0,05	1A 1A 1A 2	- - 2 -	S
31.	2-nitropropán	201-209-1	79-46-9	5	18	1B	-	-
32.	ohňovzdorné keramické vlákna	-	-	-	0,3 vl·cm ⁻³ ¹²⁾	1B	-	-

P o r. č.	Chemická látka	EINECS ¹⁾	CAS ²⁾	TSH ³⁾		Kate- gória karcino- génov ⁶⁾	Kate- gória muta- génov ⁷⁾	Poznám ka
				ml · m ⁻³ (ppm) ⁴⁾	mg · m ⁻³ ⁵⁾			
33.	oxid kremičitý, kryštalický respirabilná frakcia ¹⁵⁾	-	14808-60-7	-	0,1	1A	-	-
34.	prach z tvrdého dreva ¹⁶⁾ (dub, buk) inhalovateľná frakcia ¹⁷⁾	-	-	-	2	1A	-	-
35.	propylénoxid (1,2-epoxypropán) (metyloxirán)	200-879-2	75-56-9	2,4	1	1B	1B	-
36.	o-toluidín (2-metylanilín)	202-429-0	95-53-4	0,1	0,5	1B	-	K
37.	trichlóretylén (trichlóretén)	201-167-4	79-01-6	50	275	1B	2	K
38.	monomér vinylchloridu (chlórétén)	200-831-0	75-01-4	1	2,6	1A	-	-

Vysvetlivky:

¹⁾ EINECS číslo

Číslo priradené chemickej látke, ktorá sa nachádza v Európskom zozname existujúcich komerčných chemických látok. Číslo EC, t. j. EINECS, ELINCS alebo NLP je oficiálnym číslom látky používaným v Európskej únii, podľa vymedzenia v časti 1 oddiele 1.1.1.2 v prílohe VI k nariadeniu (ES) č. 1272/2008 v platnom znení.

²⁾ CAS číslo

Medzinárodne ustanovené číslo priradené danej chemickej látke na účely jej presnej identifikácie za predpokladu, že údaje boli publikované v odbornej literatúre.

³⁾ Technické smerné hodnoty (TSH)

Určujú sa len pre karcinogény a mutagény zaradené do kategórie 1A a kategórie 1B, pre ktoré nemôžu byť v súčasnosti ustanovené najvyššie prípustné expozičné limity vzhľadom na ich predpokladané bezprahové účinky. Sú to minimálne hodnoty zistiteľné v pracovnom ovzduší dostupnými analytickými metódami a možno ich dodržať technickými opatreniami. Vo väčšine karcinogénov v súčasnosti nie je možné vedecky určiť úrovne, pod ktorými by expozícia nevedla k nepriaznivým následkom na zdravie. Ustanovením technickej smernej hodnoty sa reziduálne riziká úplne neodstránia, ale ich ustanovenie prispieje k výraznému zníženiu rizika vyplývajúceho z tejto expozície. Dodržiavaním technických smerných hodnôt sa znižuje pravdepodobnosť škodlivých účinkov na zdravie, ale nemožno ich úplne vylúčiť. Sú základom pre preventívne a ochranné opatrenia.

TSH znamenajú časovo vážený priemer koncentrácie plynov, pár a aerosólov vrátane minerálnych vlákien za 8-hodinovú zmenu a 40-hodinový pracovný týždeň.

Na obmedzenie nadmernej expozície pri kolísaní hodnôt nad priemernú TSH platia tieto pravidlá:

- krátkodobá hodnota expozície maximálne 5 x TSH,
- krátkodobé trvanie expozície 15 minút,
- frekvencia za zmenu 5 x,
- interval medzi expozíciou 1 hodina.

V týchto prípadoch musí byť vždy dodržaná priemerná TSH za 8-hodinovú zmenu.

Vyjadrujú sa v:

⁴⁾ **ppm** - počet objemových častí chemickej látky na milión objemových častí vzduchu (ml · m⁻³),

⁵⁾ **mg · m⁻³** - miligramy na meter kubický vzduchu pri teplote 20°C a tlaku 101,3 kPa.

⁶⁾ Kategórie karcinogénov

kategória 1A - Dokázaný karcinogén pre ľudí,

kategória 1B - Pravdepodobný karcinogén,

kategória 2 - Podozrivý karcinogén.

7) Kategórie mutagénov

kategória 1A - Mutagén ľudských zárodočných buniek,

kategória 1B - Mutagén cicavčích zárodočných buniek,

kategória 2 - Podozrivý mutagén.

⁸⁾ **K - prienik cez kožu:** Niektoré látky môžu prenikať ľahko cez kožu a spôsobovať smrteľné otravy, často bez varovných príznakov (napríklad anilín, nitrobenzén, nitroglykol, fenoly a podobne).

⁹⁾ **S - senzibilizujúce účinky** majú látky, ktoré spôsobujú oveľa vyšší výskyt precitlivenosti alergického typu, ako je bežný. Pri práci s nimi je potrebná osobitná opatrnosť. Dodržiavanie technických smerných hodnôt nezaručuje, že nevzniknú u vnímavých osôb alergické reakcie.

¹⁰⁾ **Inhalovateľná frakcia** aerosólu znamená, že expozícia je meraná ako inhalovateľná zložka aerosólu (celková koncentrácia), ktorá môže byť vdychnutá do dýchacích ciest a pre ktorú je ustanovená technická smerná hodnota.

¹¹⁾ **Auramín a jeho soli** sú zaradené podľa § 2 písm. a) druhého bodu medzi látky, zmesi a pracovné procesy s rizikom chemickej karcinogenity uvedené v prílohe č. 1.

¹²⁾ **vl · cm⁻³** - vlákno na centimeter kubický vzduchu,

$$\text{vl} \cdot \text{cm}^{-3} = \text{vl} \cdot \text{ml},$$

vl · ml - vlákno na mililiter.

¹³⁾ **TSH pre zlúčeniny šesťmocného chrómu (č. 27)** má prechodné obdobie do 17. januára 2025.

¹⁴⁾ **TSH pre zlúčeniny šesťmocného chrómu (č. 27), ktoré vznikajú pri zváraní alebo rezaní plazmou** alebo pri obdobných pracovných procesoch, pri ktorých vznikajú výpary, má prechodné obdobie do 17. januára 2025.

¹⁵⁾ **Respirabilná frakcia** aerosólu znamená, že expozícia je meraná ako respirabilná zložka aerosólu, ktorá môže preniknúť až do pľúcnych alveol a pre ktorú je ustanovená technická smerná hodnota.

¹⁶⁾ **TSH pre prach z tvrdého dreva (č. 34)** má prechodné obdobie do 17. januára 2023.

¹⁷⁾ **Ustanovuje sa ako inhalovateľná frakcia:** ak sa prach z tvrdého dreva zmieša s iným drevným prachom (mäkké drevo), pre všetky druhy prachu z dreva, ktoré sú prítomné v zmesi, sa uplatňuje technická smerná hodnota pre prach z tvrdého dreva.

Tabuľka č. 2

P o r. č.	Chemická látka	EINECS	CAS	TSH		Kate- gória karcino- génov	Kate- gória muta- génov	Poznámka
				ml · m ⁻³ (ppm)	mg · m ⁻³			
1.	chróm (VI) a jeho zlúčeniny ako prach a aerosól (ako Cr) inhalovateľná frakcia - zváranie alebo rezanie plazmou alebo obdobné pracovné procesy, pri ktorých vznikajú výpary	-	1333-82-0	- -	0,010 0,025	1A	1B	TSH do 17.01.2025 TSH do 17.01.2025
2.	prach z tvrdého dreva (dub, buk) inhalovateľná frakcia	-	-	-	3	1A	-	TSH do 17.01.2023

“.

14. V prílohe č. 4 prvom bode sa slová „nad zamestnancami exponovanými“ nahrádzajú slovami „pre zamestnancov exponovaných“.
15. V prílohe č. 4 druhom bode úvodnej vete sa za slovo „prehliadky“ vkladajú slová „vo vzťahu k práci“.
16. Príloha č. 5 sa dopĺňa tretím bodom, ktorý znie:

„3. Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/2398 z 12. decembra 2017, ktorou sa mení smernica 2004/37/ES o ochrane pracovníkov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou karcinogénom alebo mutagénom pri práci (Ú. v. EÚ L 345, 27. 12. 2017).“.

Čl. II

Toto nariadenie vlády nadobúda účinnosť 1. mája 2019.

Peter Pellegrini